

men jeg tør tilraade ethvert af Flertallets Forslag som i og for sig hensigtsmæssigt.

Clausen: Seg maa beklage, at Betænkningen først nylig er bleven omdekt, saaledes, at man ikke har kunnet sætte sig saa fuldstændig ind i den, som det kunde være ønskelig. Ved imidlertid siebliffelig at gjennemlæse den, ser jeg, der er fyldt et Vædringsforslag til § 5, som jeg ikke finder at kunne give min Tilslutning. Seg beklager meget, at det allerede Udvalget er gaaet hørt fra den oprindelige § 5. Det forekommer mig, hvad jeg allerede udtalte ved Sagens første Behandling, at Kirkeeieren har saa store Fordel ved Tidens Fremskridt, at han virkelig ogsaa nok kunde bære den Byrde, som er forbunden med Tidens Krav i den her omhandlede Henseende. Byrden med Hensyn til Opvarmning af Kirken er i Virkeligheden ikke saa stor. Seg talte for nogle faa Dage siden med Kirkevoeren for en Kirke i min Hjemstavn, og spurgte ham, hvor meget Brændsel man kunde regne, der gik til hver Dag, Kirken var opvarmet. Han svarede, at man der brændte Kul, og at det højeste, der brugtes, var 2 Epr. Kul for hver Selligdag, der var Varme i Kirken. Efter Lovforslaget skal Opvarmning ske fra 15de Oktober til 15de April, og naar man regner 2 Epr. Kul til hver almindelig Søn- og Selligdag, hvorpaa Kirken skal opvarmes, vil det ikke blive noget stort Kvantum eller nogen stor Kapital. Det forekommer mig derfor ikke, det kunde anses for saa meget byrdefuld for Tiendeieren, at udrede den Omkostning, der er forbunden med at levere saadant Brændsel, da man dog maa gaa ud fra at Forholdene efterhaanden som Tidens er gaaet frem, have udviklet sig saaledes, at han nu har betydeligt større Fordel af sin Tiende end tidligere. At Beboerne i enkelte Steder selv ere deres Tiender, synes jeg ikke kan komme i Betragtning, thi har man højt sin Tiende, maa man ogsaa være belpå, at bære de Byrder, der billig kunne paalægges. Naar hele Kommunen eier sin Tiende, er Sagen en anden, da kan Udgiften udskrives af Kommunens Kasse, men her det Enkelte, der som et Slags Konsortium eier Tienden, maa de finde sig i at bære en saadan Byrde. Seg mener ikke, det vilde være for meget, at forlange, at Tiendeieren kom til at udrede Omkostningerne ved Anskaffelsen af Brændsel. Seg kunde meget bedre have foreslaaet, om man havde ladet Andre deltage en Smule i den større Bekostning ved Anskaffelsen af Varmeapparat, men at fritage Tiendeieren for at levere Brændsel, som man maa antage skal leveres. Naar ud og Naar ind er efter min Mening urigtigt efter den, som jeg vil talde det moralske Forpligtelse, der virkelig paahviler ham. Seg vil gøre opmærksom paa, at der er Steder, hvor der allerede af Kirkeeieren er indlagt Varmeapparat i Kirken, og hvor Tiendeieren leverer Brændselet, saaledes, at de Bedkommende

have Varmen frit. Beboerne af disse Egne vilde jo, naar vi fik en saadan Lov, være ubtatte for, at de selv efterhaanden kom til at lide Brændselet. Seg maa ogsaa minde om, at der fornylig er indkommet en Adresse til Thinget med en stor Mængde Underkrifter fra Svendborg Amts 6te Valgkreds, og som netop gaa ud paa, at man ønsker det for en Forpligtelse for Tiendeieren at besørge Kirkens Opvarmning. Dette er altsaa en Ansøelse, hvormed jeg ikke staar ene, og jeg antager ogsaa, at det vil finde Tilslutning her i Thinget, at det maa anses for Tiendeieiers Pligt at besørge en saadan Opvarmning. Seg maa derfor stemme imod Vædringsforslagene til § 5, og tilraade, at man vedtager denne Paragraf, som den staar i Lovforslaget. Der kunde maaste være adskilligt andet i Betænkningen, at gjøre Bemærkninger ved, men da den, som sagt, kun har foreligget saa kort, og jeg først for et Dieblid siden har faaet den i Hænde, skal jeg ikke komme nærmere ind paa den.

Ministerens for Kirke- og Undervisningsvæsenet: Under denne Sags første Behandling har jeg haft Leilighed til udførlig at udtale mig om det indbragte Lovforslags hele Formaal og Indhold. Seg skal derfor i Dag kun tilføje, at jeg har maattet paaføjerne det Hensyn, der i flere væsentlige Henseender af Udvalget er blevet taget til de Bemærkninger, som fra min Side bleve fremsatte under Sagens første Behandling, ligesom jeg ogsaa maa udtale min Aerkjendelse af, at dette Lovforslag ved den Behandling, det har fundet i Udvalget, har vundet meget betydeligt i sin hele Form. Saaledes som det allerede tildels er blevet berørt af en af de sidste Talere (Bojsen) er der i de foreskrevne Henseender fremkommet en væsentlig Forskel fra, hvad der indeholdes i Lovforslaget. Navnlig er dette sket ved Bestemmelsen i Vædringsforslagene under Nr. 6 og 7, hvilke, uagtet de i Overigt i flere Punkter adskille sig fra hinanden, dog begge gaa ud paa, at Udgiften til Anskaffelsen af Brændsel og øvrige Foranstaltninger til Kirkens Opvarmning ikke skal paalægges Kirketiendeieren. Fremdeles er man gaaet bort fra den hele, som det foreskommer mig, høist ubehøvede Bestemmelse i § 6 om en meget vanskelig Opgjørelse af en Deltagelse fra Tiendeieiers Side, naar der skulde blive Spørgsmaal om den Opvarmning af Kirken, ikke ved Kaffelovne men ved en egentlig Varmeindretning. Endelig har man i Overensstemmelse med, hvad der forhenmelig blev gjort gjældende fra min Side, ved Vædringsforslaget under Nr. 12, foreslaaet, at saadanne Lempelser, som allerede Lovene af 19de Februar 1861 udtrykkelig havde foreskrevet, kunde indrømmes fra Ministeriets Side med Hensyn til forskjellige Pligter, som bleve paalagte Kirketiendeieren, og saa skulde kunne finde Anvendelse ved denne Leilighed. Det er disse Forandringer, som